

Štev. 1.

Petelinček zapoje enkrat v mesecu, in sicer vsako zadnjo nedeljo. Velja za Trst in vse vstrijške kronovine: za celo leto 1 f. 20 kr.; za tri mesece 30 kr.

Naročnino prijema izključljivo: G. H. MARTELANEC, izdajatelj in vrednik v Trstu.

Tečaj I.

Petelinček

pozdravlja danes polen veselih nad prvokrat svoje prijatelje.

Povedali smo že v slovenskih časopisih, da je najbolj namenjen onemu oddelku slovenskega ljudstva, ki nijma volje beliti si glavo s politiko.

Prva skrb nam bode tedaj v gladkem, lahko umevnem jeziku, ponujati bralcem mikavnih spisov: kmet in sploh delalec, ki s potnim čelom prebije skoraj ves čas pri težavnem delu, najde v **Petelinčku** prijetnega berila; trudili se bomo, da se prikupi vsem Slovincem obojega spola.

Nij skoraj ene hiše na Slovenskem, v kateri ne bi znal eden domačinov čitati, — z nizko ceno se torej **Petelinček** lahko ugnezdi pri vseh rodovinah, ktere ga bodo s časom gotovo prav vesele.

Vedno bomo imeli pred očmi duševni razvoj našega ljudstva; speče Slovence bode **Petelinček** s svojim petjem dramil.

Po željah večine naših naročnikov, politike nismo vzeli v program, list bode tedaj samo **podučiven in kratkočasen**.

To omenivši nadejamo se, da bodo rodoljubi radostno podpirali naš namen, in skrbeli da se razširi **Petelinček** med slovenskim ljudstvom, ktero bode budil na rano delo.

V Trstu, 27. aprila 1870.

Vredništvo.

Bralcem!

Denašna doba mati je zmešnjave,
Golfjivi časniki — ne bele vrane.
Podpirajmo le dobro nam poznane,
Za vero vnete in za blagor **Slave**.

Priprosti kmet, gospod učene glave,
Oba potrebna žlahtnih ved sta hrane.
Ker čas nas mnogokrat drago stane
V smeteh si časnike poiskat prave,

Smeti bo Petelinček zakopaval,
Kar zlato jedro zvesto razkazaval,
Sovražil vedno burke nam neslane.

Slavjani, oj! zlašujte mu težave,
Za občni blagor gre nam majke prave,
Za njo naj voljno vse na noge plane!

Moči je mnogo — mnogo dušne hrane!
Zatorej gospodarji se ganite
In vsi si Petelinčka naročite!
Budil vam posle bode on zaspane.

Pa tudi gospodinje spoštovane
Za gosko suho si ga zamenite,
Podil vam hčerk bo zalezuhne skrite,
Da! nočne tiče bo podil neslane.

Oj, Petelinčka, fantje in dekleta!
Si naročite vsi mi vsega sveta,
Zadost bo smeha, dosti vam zabave.

Ker v Trstu se njih vojska je izlegla,
Njih polovica bi ves svet oblegla;
Denašna doba koklja je zmešnjave.

Kako lahko obogatimo!

V Petrogradu so se trije mladenči v neki kavani pogovarjali o nagajivosti osode.

„Ako človek nima denarja“, reče Juri Velkov, „na svetu ne more se gibati, brez denarja ne pride do ničesar. — Mi vsi trije nimamo nobene nade ućakati še kake posebne sreće; pa primaruha! ravnokar sem se domislil nekaj lepega; —

kaj bi neki bilo, ako bi mi po svetu raztrobili, da nas je doletela mastna neprićakovana dedšina, vsled ktere se lahko prišteevamo naj bogatejšim kapitalistom?“

„Ćemu mari bi nam to koristilo?“ vpraša Bogomil Jerić.

„Dobro si zadel!“ vsklikne Nikolaj Pavalski. „Jaz drage volje sprejemem bodi si kakoršno koli erbijo“, nadaljuje Velkov; „umrl je na priliko moj bogat bratranec v Ameriki, ter mi zapustil tovarno za sladkor in par milijonov gotovine. — Oporoka pa mora odgovarjati vsem pravnim zahtevom, da o mojem neprićakovanem bogastvu ne bode nihće dvomil.“

„Ze velja! Tebi naj bode sreća prvemu mila“, reče Pavalski, „poznej pa prideva še midva na vrsto.“

Nadepolna trojica se prav židane volje razide. Velkov je na omenjeno norćijo že skoraj pozabil; a ni še preteklo šest dni, že mu pridejo nekteri znanci ćestitat. On, to seveda, o tem ni hotel nič vedeti, vendar ćestitelji njegovi tajitji noćejo verjeti. — Oba njegova tovariša razglašujeta pa to novico tako nevtrudljivo, da se je za nekaj ćasa po vseh večih mestih o njej govorilo in pisalo.

Med poznejimi ćestitelji bil mu je krojać najbolj nepovoljen; koj ga nagovori rekoć:

„Vi ste prišli gotovo zarad onih 50 rubljev, ktere sem vam dolžan?“

„Kako morete misliti, da je meni taka malenkost pri srcu!“ odgovarja mu krojać z globokim priklonom. „Jaz sem prišel samo po mero za novo črno obleko...“

„Za kako črno obleko?“

„Vsaj se bodete vendar za svojega bratranca, ki je v Ameriki umrl, črno oblaćili? Tako je spodobno, in to zelo potrebno delo gotovo meni zaupate...“

V tem trenutku mi je nemogoće...“

„Vsaj pa mi vprihodnje ne odtegnete svojega zaupanja? — Surko, črne hlaće in črn naprsnik...“

„Zagotavljam vas, da v tem hipu...“

„Preponižno vas prosim, da o plaćilu zdaj besedice ne zinete; novci pridejo že ob pravem

ćasu“, reče krojać potegnivši iz žepa škarje in papir za mero.

Ker je Velkov obleko ravno potreboval, nije se dalje obotavljal.

Komaj krojać svoje delo dovrši, že pride drug obiskovalec, ter ga nagovori:

„Velećestiti gospod, lahko mi neizmerno ljubav storite; — vi ste zdaj zelo bogati, odkupite mi torej mojo hišo. Na ta naćin si pridobite za en del svojega premoženja lepe obresti; 50.000 rubljev vam je malenkost in jaz gotove novce silno potrebujem! Mislil sem hišo prodati gospodu Novaku, ta pa stvar vedno odlašja in jaz imam zelo silna plaćila.

„Jaz da kupim Vašo hišo?“ praša ćudé se dedić, „ha, kaka neumnost!“

„To bi ne bila neumnost, ampak najboljšja cena ktero si morete misliti. Za tri leta lahko hišo, ako jo nekoliko popravite, za 100.000 rubljev prodaste. Kaj ne da se lahko na Vas zanašam?“

To izgovorivši jo naglo pobriše, da še Velkov ni imel ćasa mu odgovoriti. Hišni posestnik je pa hitro po mestu razglasil, da jo je g. Velkovu prodal.

Ta vest prižene uže za dve uri Novaka k srećnemu kupcu.

„Pać mastno pećenko ste mi iztrgali skoraj iz pred ust“, reče novemu milijonarju. „Hiše jaz na noben naćin ne prepustim nikomu drugemu. Ze sem mislil, da je moja, — ponudil sem mu namreć za njo 49.000 rubljev; res da sem si sam kriv, da ste jo dobili vi, — računil sem, da jo lastnik, v veliki denarni stiski, mora za ponujeno mu ceno dati. Vi sicer novecev ne potrebujete, pa vendar mislim, da mi hišo odstopite, ako vam dam 10.000 rubljev dobićka. Ste zadovoljni?“

„Zadovoljen sem z vašo ponudbo“, reče Velkov, i to brez vseh ovinkov, ćesar bi pravi milijonar gotovo ne storil.

„Plaćam vam v osmih dneh z nakaznico za Moskvo“ nadaljuje poslovivši se kupec.

Zaćudel gleda Velkov za odhajajoćim kupcem. — Vse kar se krog njega godi, zdi se mu, da so sanje. Pridobil si je ravnokar 10.000 rubljev, dasiravno bi trenutek popred ne zmoget še 5 rubljev ne. — Deset tisoć rubljev z nakaznico za Moskvo? Revež je bil v tem poslu še tako neizveden, ka je mislil, da mora nakaznico — v Moskvo poslati, ako hoće novce prijeti. — Piše torej nekemu ondotnemu bankirju, ćegar ime je iz novin poznal, ter ga praša za svć glede nekoliko založnic, ktere želi pri njem založiti.

Izraz „nekoliko založnic“, se v trgovini razlaga na različne naćine, in sicer vselej po imenu in dobrem glasu založnika. — Novica o bogati dedšini nadepolnega moža se je po novinah tudi v Moskvi že razširila. „Nekoliko založnic“ bil je torej pri novem milijonarju ponižen izraz za veliko svoto denarja. To se bar razvidi iz sledećega bankirovega odgovora:

„Prećastiti gospod! dobili smo cenjeno Vaše pismo od 6. t. m. ravno ob ćasu, ko so se

„sklenole pogodbe za španjolsko državno posojilo, ktere ga se udeležuje tudi naša banka. — Da Vam Vaše založnice donajajo več koristi, vpisali smo Vas za 10.000 pijastrov. Ako Vam je volja, lahko takoj z dobičkom prodate, kajti omenjeno posojilo zelo raste. Pričakujemo torej Vaše mnenje in potrebne ukaze.“ i. t. d.

Tem vrsticam še bankir lastnoročno pripiše: „Z neizmernim veseljem sem čital o Vaši srečni dedšini. Želim Vam obilo sreče, ponujajé Vam pri tej priliki v vseh novčanih zadevah svojo postrežbo.“

Deset tisoč pijastrov! Kaka strašna neprikljka za našega po sili milijonarja, ako bi mu spekulacija po vodi splavala. — Piše torej nemudoma bankirju, da omenjena svota znesek, ki ga ima tačas v roki, visoko nadkriljuje.

Bankir mu pa odpiše:

„S pomilovanjem moramo videti, da nimate k španjolskemu državnemu posojilu pravega zaupanja. Po izraženi želji smo prodali polovico Vaših papirov. K sreči smo dobili Vaše pismo v naj ugodnejšem trenutku; imate torej zdaj v naši banki vpisanih 25.000 rubljev. — Kar se pa tiče zaostanka, radi verjamemo, da iz take daljave svoje gotovine še niste mogli dobiti. — Ako bi potrebovali več svoto novcev, blagovolite nam samo poslati svoj podpis, in dobite koliko Vam drago.“

„Petindvajset tisoč rubljev!“ zavpije ves začudel naš sreče sin; „to je nemogoče, najbrže je številki eno ničlo preveč pripisal.“

Nektere dni poznej odpotuje v Moskvo.

Prva pot je bila k bankirju, kateri ga je prijazno sprijel, kakor je spodobno za srečne dediče.

„Obžalujem“, pravi bankir, „da nimate zaupanja k španjolskemu posojilu, ktere ga cena je vnovič poskočila. Sicer še imate precej lepo svoto.“

„Blagovolite mi povedati, za koliko lahko vse svoje založnice prodam?“

„To se lahko preračuni, — da vam povem okroglo številko, — ako takoj prodate svoj del, dobite 100.000 rubljev.“

„100.000 rubljev pravite! je-li ste dobro računili?“

„Pogrešek še ne znaša ni 100 rubljev.“

„Dobro; rad bi pa to svoto dobro založil; prosim vas torej za vaše mnenje.“

„Najboljše je, da vzamete 5% papire.“

„In ako celo gotovino premenim v petodstotne papirje“, prava Velkov, „koliko bi mi nosili?“

„5000 rubljev na leto.“

„Aha! 5000 rubljev! in kedaj dobim svoje obresti?“

„Ako izročite to nalogo moji banki, imate obresti čez 2 dni.“

Po tem načinu se je Velkov hitro in nepričakovano obogatil, ki bi bil popred zadovoljen s službo, ktera bi mu dajala bar 500 rubljev letne plače. — Sramoval se je pogledati bankirju v

oči in ga prositi za nekoliko denarja, kajti od potovanja mu je ostalo še samo šest rubljev. — Slednjič mu vendar po dolgem premišljevanju izrazi svojo željo.

„Moja blagajnica vam je vedno odprta“, odgovarja mu bankir prijazno; „koliko potrebujete 2, 3, 4 ali 5 tisoč rubljev?“

„Zadostuje mi 2000 rubljev.“

Bankir izroči novemu kapitalistu zaželjeno svoto in ga pri odhodu iz pisarnice prosi, naj mu še v prihodnje obrani doseganje zaupanje.

„To bo moja dolžnost, kajti nihče mojega zaupanja ne zasluži bolj, nego vi.“

„Ako vam je drago, počastite nas danes pri kosilu, moja gospa vas bo kaj vesela.“

„Radostno sprejemem vaše vabilo.“

„Mi gremo k obedu še le ob petih, ako niste namenjeni drugam, nam bo prav prijetno, imeti vas denašnji večer v domačem kolu; pridejo še nekteri drugi znanci.“ —

Pod milim nebom si ne moremo misliti srečnejšega človeka, kakor je bil Velkov, zapustivši bankirja. Odpelje se v lepi kočiji v gostilnico, kjer si je najel sobo in obleče ondi novo črno obleko.

K obedu je prišel tako točno, da še bankir ni imel časa povedati svoji ženi o bogati dedšini kaj natačnjega. —

Ko se je vse to godilo, gledala sta tovariša Velkova nejevoljna vspeh svoje izmišljave, — neresnične novice se nista upala preklicati. Šla sta torej brž, ko je došel Velkov iz Moske, k njemu, da pozveta kako in kaj.

„Teško je priti zdaj k tebi“, reče Jerić.

„Res da me obiskuje vedno mnogo sitnežev“, pravi Velkov, „vsak bi rad nekaj od mene dobil ali me pa nadleguje s praznimi predlogi; vendar vidva, ljuba moja prijateljca, zmirom sta mi dobro došla.“

„Preljubi Velkov, kaj ne veš, da tvoj bratranec ni umrl?“ prava Pavalski.

„Tega bogme ne vem, je-li umrl ali ni, tudi mi nije znano, ali je kedaj živel.“

„Ti moraš pa tudi vedeti, da je cela ta dedšina samo šala, ktero je treba pred svetom preklicati.“

„Prosim vaju“, nadaljuje Velkov nemirno, „naj vse ostane, kakor je; ne bomo dolgo zastoj tratali časa, še nocoj pri večerji hočem vama vse razjasniti.“ —

Resnica pa se je vendar v kratkem zvedela, grad sezidan na pesku se je kmalu porušil.

Ko se je nevihta začela, dobil je Velkov pisma od vseh strani, različnega zadržaja. Največ se jih je glasilo blizo tako-le:

„Ker imam ta hip silna plačila, Vas prosim, da mi priloženi račun še danes izplačate.“

Odgovori mladega kapitalista bili so vsi enaki:

„Zahvaljujem se Vam, da ste mi poslali že toliko časa zaželjen račun, in Vam pošiljam ob enem zaslužene novce.“

Edino pismo je dobil, v katerem ni bilo tirjatve; — evo zadržaj:

„Moj ljubi Velkov! Dovolite svojemu staremu součencu, ki Vam nije čestital ob priliki ko je počil glas o Vaši dedšini, da Vas opomni na nevarnost ktera Vam v tem mestu preti. Govorice, ki jih slišim o Vas te dni, jako so čudne, in nerazumljivo mi je, kako se strinjajo z Vašim poštenjem. Naj bolje bi bilo za Vas, mesto zapustiti brž ko mogoče, — ako se pa nahajate v novčnib zadregah, Vam drage volje ponujam 500 rubljev, kateri bi Vam znali v tem trenutku več koristiti, nego meni.“

Velkov mu odgovori:

„Prečastiti prijatelj! Ako bi bilo bogatstvo na svetu kaka velika slava, smel bi jo tudi sebi pripisovati, kajti jaz sem bogat, a ne po dedšini, na katero nikoli nisem upal, ampak obogatel sem, ker so ljudje tako zahtevali, in mojim resničnim besedam niso hoteli verjeti. — Na kak način sem pa dobil svoje bogastvo, še mi dozda ni zadosti jasno. To je vse, kar Vam imam povedati, to Vi povejte tudi vsem, katerim se dopada govoriti o mojih zadevah. — Zvedel sem pa po Vašem pismu radostno novico, ki me bolj veseli, nego vse moje bogastvo, novico namreč, da ste Vi meni na zemlji — ako bi me utegnola doleteti kaka nepričakovana nesreča, zanesljiv prijatelj.“

Modri pregovori

ktere pripoveduje dober oče svojim otrokom.

Dobra beseda mnogo koristi, velja pa samo — eno besedo.

Svojega govorjenja sem se mnogokrat kesal, molčanja pak nikdar.

Kdor zmirom misli na bodočnost, ta nijma sedanjosti.

Skopec le tedaj kaj prida stori, kedar umerje.

Mož, ki misli da na svetu nij na nikogar navezan, tak je bedak, še večji bedak je pa ta, ki misli, da je svet navezan nanj.

Publost je uspavalo kreposti.

Sočutje je glibanja, nevošljivost je strupena goba.

Kdor ne skrbi sam za sebe, tudi za druge ne skrbi.

Odgojenje je temelj za človeško veljavo.

Brez noči bi ne mogli videti svetlih zvezd, brez nesreče ne plemenitih src.

Ako imate radi življenje, porabite dobro čas, kajti čas je življenje.

Beli osli, dragi moji! nijso pametnejši od sivih.

Kaj je Bog, tega jaz ne vem, ako bi vedel bil bi sam Bog.

Očetova nesreča, naj vas uči modrosti.

Kjer je treba govoriti, bilo bi sramotno molčati.

Stare sicer hvalimo, vendar smo rajše mladi.

Človek ima človeštvu več zahvaliti, nego človeštvo njemu.

Prava poezija ljubi plamen, a ne iskric.

Nerabljen zaklad je podoben zlati mrtvaški trugi.

Nedolžnost molči, vedoča, da molk iz nje govori.

Celó demant se sveti še le po bruševanju.

Ako nij zaupanja, posuši se vencu ljubezni naj zaljša cvetlica.

(Dalje drugikrat.)

Siromaška študenta.

Bližajo se božični prazniki, — vse kar diše božji zrak, išče si zavetja: ljudje v sobah, pri topli peči, domače živali po hlevih in zverina v svojih varnih brlogih.

Huda zima je, sever neusmiljeno brije, nihče se skoraj ne upa iz sobe.

V tej hudej uri videl si možko stopati dva drzna mladenča do kolena po snegu na veliki cesti, ki drži od mesta M... v R...

Bila sta mlada študenta.

Rezala sta jo, malo se brigajé za zimo in sever, domu k starišem, da božične praznike prebijeta pri domačem ognjišču.

Kdor ve, kako živijo študenti ubogih starišev po mestih, se našima junakoma ne bode čudil. — Reveži večkrat po cele tedne ne dobijo družega v želodec, nego suhi kruh in kako zacvrto juho. — Doma je pa pričakovati vsaj božične dni kaj boljšega.

Ker je bila pot pri globokem snegu jako mudna, mista mogla priti kakor navadno za svetla domu. Komaj pol pota sta imela, in že ju onenadi mrak, ki se je premenil počasi v debelo temo; bilo je dalje segnoti, nego videti.

Koračita dobro uro po trdi temi, a ne prideta do nobene vasi ali vsaj kake bajte, kjer bi se do drugega jutra spravila pod streho. Dalje hoditi nij bilo varno, kajti znala bi zabresti v kak neznan kraj in priti v naj hujše zadrege. — Novcev nijsta imela nič, čemur se nihče ne bode čudil, ki siromaške študente pozna.

Že sta reveža mislila obupati, ko v precejšnji daljavi ugledata luč, kterej se pogumno bližata.

Od mraza trepetajoča prideta do luči, pa kako ostrmita, ko pod streho stopivši opazita, da sta — v mrtvašnici.

Kaj pa zdaj početi? Dalje iti in iskati vas, h kterej spada to-le pokopališče, nij se njima račilo, kajti četudi bi ju v kaki hiši pod streho vzeli, bi ne imela s čem plačati, beračiti pa nista bila voljna. Da torej ne budita vže spavajočih ljudi, skleneta v mrtvašnici prenočiti.

Na sredi sobe bila je miza, na kterej se parajo mrtveci in na mizi je brlela oljenka. Razen omenjene mize bil je v sobi še en stolec in kraj mize mrtvaška truga.

Ravno se pogovarjata, kako bi si za prenočišče postljala, ko se zasveti od daleč luč; sčasom opazita, da je svetilnica, ktero nosi velik mož krepke postave, kraj tega stopajo še trije drugi. Že tudi vidita možem na ramah puške; ker se bližajo naravnost mrtvašnici, nijsta nič kaj dobrega slutila; to so gotovo razbojniki, reče eden izmed študentov, kako jim hočeva zdaj uteci? Na beg misliti pač več ni bilo mogoče. Dečka — zviti glavici, kakor so sploh naši slovenski fantje — si v skrajni sili hitro pomoreta. Eden namreč skoči hitro v prazno mrtvaško trugo, drug se pa ovije v mrlak, ter se vsede na stolec — nobeden se ne gane.

Možje, ki sta jih videla, bili so res razbojniki, stopivši v mrtvašnico nastopijo krog mize, in eden izmed njih potegne iz žepa polno možnjo cekinov in šmarnic; zdaj jih začne deliti na tri kupe. Četrti, naj mlajši razbojnik, je temu nezadovoljno gledal; začne se tožiti svojemu načelniku, ter ga prositi, naj mu vsaj že enkrat tudi začne plačevati za njegove muke in težave. Načelnik mu pa reče: ti še nisi dovoljno dokazal svoje sposobnosti za svoj posel, moraš toraj še nekoliko časa ostati vajenec brez plače. A mlad inachi močan vajenec, svojemu gospodarju ne da miru; slednjič se ta vendar pusti toliko omehčiti, da mu reče: „Evo ti meč! ako odsekaš ondi v kotu slonečemu mrtvecu z enim mahom glavo, dobiš za danes tudi svoj del, kajti s tem dokažeš, da si čvrst nevstrašljiv korenjak.“

Mlad razbojnik se kar nič ne obotavlja, popade meč in se obrne proti dozdevnemu mrtvecu. Že razbojnik zasučje meč — v tem hipu pa ves preplašen študent skoči na noge in grozovito zavpije: „Milostjivi Bog! in vsi mrtveci — pomagajte mi!“

Ta nenavaden in nepričakovan krik je razbojnik tako osupnol, da so vsi strašno preplašeni pobegnoli iz mrtvašnice, kar so jih pete nesle, zapustivši v njej vse svoje zlato in srebro.

Lahko si mislimo veselje, ki je napajalo po tem burnem prizoru srce naših študentov. Novce sta vse pobrala, ter drugi dan z njimi veselo korakala proti domu, in v domačem krogu pripovedovala to čudno dogodbo.

Novcev njima pa odslej nikoli ni manjkalo.

Oče in hči.

(Spisal Blažè Pernišek.)

Dočakala vendar si, da se možiš,
Kar dolgo že, hčérka preljuba! želiš.
Zadeli ste, oče! jo, res potrdim,
Da biti nevesta si davno želim.

Ker ravno z menoj že o tem govoriš,
Povej mi odkrito zdaj, kter'ga želiš?
Moj oče! jaz družega res ne poznam,
Le — Tilna županov'ga rada imam.

Ne méni se s sinom županovim nič,
Preveč je študiral, on muhast je tič.
Saj tac'ga le hočem, le tak kaj veljá.
Ki umno ter bistro glavico imá.

Če hočes ubogat' me, hčérka mojá!
Le vzemi raj' sina, sosedovegá
Oh, oče preljubi! ne pravite mi,
Če ga le ugledam, me glava boli!

Če Tilna pozabiš, pa Franca stimaš,
Po meni vso lepo lastnino imaš.
Če tudi obljub'ite mi kupe zlatá,
Za njega nikakor jaz nemam srcá.

Sosedov veliko pod palcem imá,
Že vse skor mu dolžno je, kar ga pozná.
Naj ima denarja, da vse mrgoli,
Iz glave mu vendar le slama molí.

Ti misliš, da France v resnic' je zaspan,
Le dobro presodi ga, nej brez možgan'.
Če tudi vès svet mi ga hvali, čislá,
On lastnik nikdar ne bo moj'ga srcá!

Da bodeš imela po volji možá,
Ne bodem ti branil, — naj tvojá veljá.
Prisrčna vam hvala! ker nada mojá
Mi vendar še res ni po vodi uslá!

Lahonska vas in — klobase!

Je-li ste že kaj slišali o Lahonski vasi?*)
mislim še celo nič. — Hočem vam tedaj jaz nekaj
o njej povedati.

Dakle poslušajte!

Imel sem še le okoli 14 dni, ko so me mati
spodili od doma, naj grem v Lahonce po klobase.
— Za božji čas! kdo pa mi jih dá? odgovorim. —
Le pojdi le; in če jih ne prineseš, boš pa pri pujsku
v listnjaki spal.

Kaj si hočem! Vzamem žakelj, ki je bil za
klobase pripravljen, i z grčavko v roki mahnem proti
Lahonski vasi.

Grem kake pol ure, ko mi poseben duh v nos
udari. Kaj je to? tukaj blizu mora biti Lahonska vas,
le še nekaj korakov, pa dobiš klobase, s kterimi si

*) Lahonska vas je blizu Ljutomera fare sv. Tomaža.

bodeš želodec mastil, da prej vzrasteš. Le urno dalje! Korakam še nekaj časa, in duh me vedno bolj po nosu grize, ali Lahonska vas se vedno še neče pokazati. Šmenc, saj menda ni v deveti deželi, ali pa tam, kjer je svet z deskami obit, kali?

Hočem se že domu obrniti, in raje pri pusku spat ko za klobasami bloditi, posebno ker ne vem,

kdo mi jih dá, ko mi pride možiček naproti, ki se je strašno kisló za rebra držal i nekaj nevoljno mrmral.

„Dober dan, striček“, mu rečem.

„Hodi z Bogom! presneto ti je to dober dan če se človeku „rebra štejejo.“

Jaz ga debelo pogledujem, kakor krava nova vrata, in še le ko je „figo“ v roki stisnol i zašentačil: „proklete klobase!“ poprašal sem ga, kaj mu je.

„Striček, ali vas grize? ali ste preveč klobás snedli?“

Vendar nič ne odgovori. Čim bolj ga poprašujem, tem bolj molči. Čez nekaj časa še le spregovori ter me poprašá, kam da grem z vrečtom in jaz mu rečem:

„Po klobase!“

„Le pojdi le, saj jih dobiš dovolj, — zdaj jih ravno delé.“

Od veselja zavriskam ter dirjam dalje in — še nekaj korakov in bil sem tam.

O čudo! kam si pa prišel zdaj, Dragotinček, mislim si, menda v obljubljeni deželi? Kamor koli se ozre, vse je bilo polno klobas, vsi plotovi bili so iz klobas zgrajeni in razven tega še z gibancami pokriti. Po potoki, ki teče skoz vas in ki svoje valove strašno poganja, kakor Rena pri Schaffhausen, penil se je mošt in v njem so plavale, namesto rib, same *viržinke* in *kube*, ki so je Lahonski fantalini skrbno lovili. Pje zdaj pač več ne pojdeš domu, ostaneš tukaj, tu ljudje gotovo slabo ne živé. Klobas ti ne bo majnkalo, če pa si željen še kakega drugega mesa, znaš iti k gospodu „konjederu“ ki na koncu vasi mirno vladari, on ti gotovo ž njim postreže. Porediš se dobro in če ti pride kedaj volja se domu k materi povrniti, gotovo te nihče ne spozná, kajti trebuh boš imel kakor sod.

Premišljeva je te reči, zagledam celo drhal Lahonskih fantalinov, ki se mi bliža.

Prišedši blizu me vprašajo, kaj hočem.

Ne premišlujem dolgo, ampak naravnost jim povem, da so me mati s žakljem poslali po klobase.

„Le čakaj malo, koj jih doboš“ mi velijo.

Srce mi je od same radosti začelo v žaklji poskakovati in že sem začel debele sline po klobasah cediti.

Ali moje veselje je bilo prezgodaj.

Le poslušajte!

Fantalini se spogledajo in ko bi trenol, bili so vsi v ploti, ter so začeli trgati klobase iz njega. Ko

je že vsak imel prostico v roki, začnejo udrihati po meni, da je v tretjo vas odmevalo.

Oho! to so pa salamenske klobase, zdaj jih imaš že dosti, le pojdi, da jih ne bo preveč.

Šel sem, ko bi žgal za meno in zdaj še sem le uganil, kaj je bilo onemu možku da se je tako kisló držal, ko bi bokal jesuha posrkal.

Prisopiham blizu doma, že mi pribeži sestrice, ki je pol ure prej beli dan zagledala ko jaz, nasproti, ter me vpraša, ali sem kaj klobas dobil ali ne, mati že v tisti veliki ponvi vodo pražijo, ki bodo se klobase obračale.

„Oho!“ odgovorim, „jaz jih imam dosti, vidve pa si pojte s a m e po nje, če jih hočete jesti.“

Med tem stopim v kočó.

„No ali si prinesel kaj? maslo je že v vodi!“ rečejo mati.

„O saj jih nesem, pa za vaju nič ne, če pa hočete klobase jesti, morate s a m e po nje iti, na dom ne dobi nič še nič. Zdaj si le pojdite žgankov in krompirja „z monteljnóm“ kuhat, jaz pa ležem s klobasami na hrbtu v postelj.“

S tem smo morali biti vsi zadovoljni, jaz pa najbolj, da le nisem več dobil.

Da bi kdo čast. bralcev bil jako gladen in bi hotel jesti klobase, naj le ide v Lahonsko vas i naj kriči: „klobase, klobase!“ — koj jih dobi, da se gibati ne bo mogel.

Lipov štor.

Izbirka mojih pesmi.

Vredniku Petelinčeka v Trstu. — Prav, „da se lotite izdajavati list, kterega smo silno silno potrebovali; imamo sicer časnikov vsake vrsti, ali kaj, ker vsi skupaj prav za prav nič ne veljajo. E dini „Pod Lipo“ je bil, kterega smo se vsakokrat veselili; šel se je solit, prav — škoda ga je!

„Jaz sicer nijsem pisatelj, tudi nočem pesnik biti, dasiravno sem že precej pesmi skoval, — ali toliko pa vendar umem, da pesmi, kakorsne nahajamo v slovenskih listih, n. pr. v „Zvonu“, „Besedniku“, „Novicah“, „Danici“, „Jadranski Zarji“, „Brencljnu“, „Juriju s pušo“ i. t. d. še toliko niso vredne, da jih pametni človek pogleda, še menj pa, da jih čita. Po tem takem, se nje čuditi, da si Slovenci listov ne naroče, sami vredniki so si tega krivi, nijnajo tedaj nobenega vzroka na Slovence šinfati; — pa „brez zamere!“

„Jaz proze nikoli ne berem, in jo tudi nič ne obrajtam, kajti proza ostane zmirej prozaična, naj jo vže piše kdorkoli hoče.“

„Največe moje veselje je: iz vrstne pesmi „čitati in pa tudi kovati. — Tu jih podarim „nekoliko Vašim bralcem, oni sami naj sodijo, „koliko so vredne, ker vrednike ne spoznam „za kompetentne kritikarje; — pa brez zamere!“

„Jaz se ve da nočem trditi, in tudi ne trdim,
 „da so moje pesmi najboljše na svetu, — ali
 „zagotavljam Vas pa že lahko, in ne zlažem
 „se, ako rečem, da so nove in popolnoma
 „izvirne, ker moja navada ni, da bi stare,
 „vsakemu človeku znane pesmi posnemal, kakor
 „delajo n. pr.: Narodni postopač, Pivčanin,
 „Taborit in še drugi tako imenovani pojeti, —
 „kaj takega jaz ne storim, Bog me tega vari!
 „Se nekaj Vredništva sploh imajo navado,
 „pesmi prenarejati ali popravljati; za druge se
 „jaz čisto nič ne brigam; ali kar se mojih
 „pesmi tiče, nikakor ne trpim, da bi se ni dosti
 „ni malo popravljale, ker jaz v e m kaj pišem.
 „Bolje storite da na tiskarne pogreške dobro
 „pazite, ker se bralci le pisatelju smejejo, ako
 „se stavec zmoti, ali rokopisa prav brati ne
 „zna; — pa brez zamere!

„Recite Vašemu stavcu, da če vse v redu
 „stavi, dobi pehar češenj, katerih bomo letos
 „obilo nabrali, — sicer pa, če v mojih pesmah
 „kak pogrešek najdem, pridem brž v Lloydovo
 „tiskarnico in ga za ušesa stresem; — pa brez
 „zamere!

„Tako, zdaj pa naj le moje pesmi ena za
 „drugo na dan, pa prav tako kakor sem jih
 „spisal, ker jaz vže dobro vem, kaj in kako
 „da pišem.

I.

Sem osem let star bil,
 Se brati učil,
 Potem pa pisati
 In se veselil.

Kar nič nisem maral
 Ko se je učitelj jezil
 Papir samo šparal
 Kadar ga ravno nisem imel.

„Dva novca za teko
 „Vas prosim lepo!“
 Sem materi rekel
 Ko šel sem v šolo.

„Res škoda za novce,
 „Se nič ne učiš“,
 So mat' govorili
 Ker nič razumili.

„Bo prišel že čas,
 „Ko več ne bo vas,
 „Star Milhar prepeval
 „Bo, Slovenijo vneval.“

Tako sem govoril
 Kot mlad še fantič,
 Se nisem prevaril
 To vé vsak hudič.

II.

Bom 3. klas dovršil
 V 4. bom prišel.
 Lala, lala — lala lala.

Bom knjige prebiral
 In čvrsto študiral.
 Lele, lele — lele, lele.

Bo mati vesela
 Me rada imela.
 Lili, lili — lili, lili.

Ker bom jaz ta prvi
 Premjiferček bil
 Lolo, lolo — lolo lolo

Součenci jezili
 Se bodo po sili.
 Lulu, lulu — lulu lulu!

III.

Bojim se, bojim se
 Nesreča preti,
 Gotovo kaj hud'ga
 Se men' prigodi.

Kaj strašne sem sanje
 Imel jaz to noč,
 In slíšal razločno
 K' je počil obroč.

So mati zboleli
 Mi naglo zvečer,
 Da b' skor ozdraveli
 Imam zopet mir.

Grem precej pogledat
 Če bolje jim je,
 Scer dohtarja kličem
 Da žjih ozdrave.

IV.

Mati moja draga v mrzlem grobu zakopana,
 Zakaj tak' mlad'ga zapustila ste me tu?
 Edino upanje ste Vi na svetu meni bili,
 Zakaj se zemljo Vas tak' hitro so pokrili?

Da sreča dana ni Vam bila, mati draga,
 Živeti toliko da bi velikega me zrasti vidli,
 Velicega samo pač ne, ampak tud' izučen'ga
 V pisanju sploh, pa v pesmih še posebno.

Zastonj je danes solze britke prelivati,
 Zastonj se jokati, ker vse nič ne pomaga,
 Če tudi človek, ves brez upa, precej scaga.

Edino kar mogoče je storit vmerjočemu
 Človeku, če mater svojo ljubil je še živo
 Kot jaz jo ljubil sem, je: da jo ne pozabi.

Nadaljeval bom moje pesmi vže prihodnjič;
 skoval sem jih 72, ali prepisal še ne; svojega
 prvopisa pa nikomur ne zaupam, tudi Vam ne.
 Pa brez zamere! **Milhar Boltezarovič.**

Ogoljufani Brkin.

Nek krčmar iz Občine si kupi preteklo
 zimo v Trstu na starem trgu železno peč za malo
 denarja, in nese jo sam domu; težavno prileze
 do Šmalcove hiše na stari občenski cesti; ves

vpehan, skoro ne more dalje koračiti; položi tedaj peč na tla, da se malo opoči.

Nek Brkin se memogredé vstavi, gleda občinskega krčmarja in začne se mu smijati.

„Čemu se smejete?“ vpraša krčmar Brkina. „Smejem se“, odgovori Brkin, „ker s pečjo dalje ne morete; da je treba, nesem jo jaz šest ur dalječ, in nij mi treba počivati.“

„Kaj velja, da je vi še do občinskega vrha ne morete prinesiti?“

„Tri goldinarje stavim, ves denar namreč ki ga imam, da peč do Sežane nesem, brez počitka“, odgovori Brkin.

„Veljá!“ reče krčmar, „da je še do občinskega vrha ne prinesete.“

Brkin se nič ne obotavlja, ampak si koj naloži peč na hrbet, in — hajdi ž njo proti vrhu, on spredej, krčmar za njim.

Kaj pa stori krčmar, ko sta vže bila blizu vrha? Pobere na tleh pest suhega sena, ga vtakne v peč, tako da Brkin nije nič opazil, ter ga upali.

Brkin seveda je čutil na hrbtu peklensko gorkoto, strašno ga je peklo čedalje bolj.

„Kaj je to za hudiča!“ zavpije Brkin in peč kar naglo na tla vrže.

Krčmar se silovito zakrohoče, rekši:

„Si li videl, presneti Brkin, da nijsi mogel peči do vrha prinesiti? Le sem tri goldinarje, ktere sva stavila.“

Brkin pa, ki nij vedel, kaj i kako, kar zbeži da mu nebi trebalo še plačevati, ko je peč že skoro do vrha zastoj privlekel.

Krčmar nij hotel za njim letati, ampak vzame peč in gre ž njo vesel v Žvanutovo gostilnico, kjer se izvrstnega terana napije, in meni — ki sem ravno domače klobase jedel — pripoveduje, kako je Brkina „nažgal“!

Po smrti — zdravje!

Tomaž: Dober dan Urša! Prinesem vam nekoliko obleke, ktero vam je vaša ranjka botra zapustila.

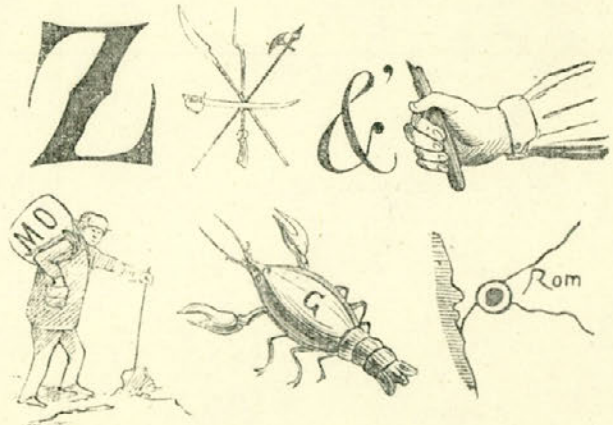
Urša: Tedaj se je revica še na smrtni postlji mene spominjala; (prejme obleko): Bog ji daj zdravje!

Kdo naj čaka?

Danes zjutraj se spomnim, da je 1. meseca, in da mi krojač, kakor je njegova neumna navada, vže zopet godrnjat pride; ker mi tako godrnjanje ni po godu, spišem koj listek, ga zapečatim, in ukažem hlapcu, naj ga krojaču nese. Hlapec gre, in me še vpraša: „ali mi je treba pri krojaču kaj čakati?“ — „Čemu nek boš čakal, šleva neumna“, mu rečem — „on naj čaka!“ — Ha, ha, ha!

REBUS.

Drogotin Runečki.

Rešitev Rebusa prihodnjič; kdor jo pošlje prvi, dobi za 6 mesecev „Petelinčka“ zastoj.

Listnica vredništva.

Gg. pomagalcem: Obžalujemo, da mnogo poslanih spisov nismo mogli porabiti, ker so političnega zadržaja; s politiko se „Petelinček“ po splošnih željah ne bode pečal.

Prečest. g. M. F—h na Premu; — Čč. gg.: V. G—č, v Prvačini, — Ant. K—r v K., hvala!

Čast. g. Fr. Stra—č v Mariboru: Srčna hvala za vaše rodoljubno prizadevanje; 55 naročnikov izmed dijakov mariborske gimnazije, je najjasnejši dokaz, da naroden duh med njimi klije; slava jim! — Iz vseh drugih gimnazij na slovenski zemlji dobili smo samo šest naročnikov; — nadejamo se pa, da bodo s časom mariborske vrle dijake posnemali.